

Sygn. akt V KK 437/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **G. J.** skazanego z art. 178a § 4 k.k.,
po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2023 r. w Izbie Karnej
na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku
z 8 czerwca 2022 r. sygn. II 1 Ka 64/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego we Włocławku
z 16 grudnia 2021 r. sygn. II K 1390/21;

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego we Włocławku z 16 grudnia 2021 r. sygn. II K 1390/21, oskarżony G. J. został uznany za winnego czynu polegającego na tym, że: w dniu 18 lipca 2021 r. w miejscowości U. gmina K., powiat w., będąc uprzednio skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Łęczycy sygn. akt II K 494/12, ponownie znajdując się w stanie nietrzeźwości (0,42 mg/l, 0,43 mg/l) alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził pojazd mechaniczny motorower M. o nr rej. [...] w ruchu lądowym, tj. przestępstwo z art.

178a § 1 i 4 k.k., i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k., sąd wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku).

Ponadto sąd I instancji na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 18 lipca 2021 r. godz. 09:22 do dnia 18 lipca 2021 r. godz. 11:15, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności (pkt II wyroku) oraz orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio (pkt III wyroku), a także na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10 000 (dziesięć tysięcy) złotych na rzecz Funduszu P. (pkt IV wyroku). W omówionym wyroku sąd I instancji zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych (pkt V wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy we Włocławku wyrokiem z 8 czerwca 2022 r. sygn. II 1 Ka 64/22, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy oraz zwolnił oskarżonego z kosztów sądowych za II instancję.

Od tego rozstrzygnięcia kasacje wywiódł obrońca skazanego G. J., zarzucając zaskarżonemu wyrokowi rażące naruszenia prawa procesowego, tj.:

1) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nienależytym rozpoznaniu i ustosunkowaniu się do podniesionych w apelacji obrońcy zarzutów i przyjęcie wiarygodności dowodów świadczących o winie oskarżonego w sytuacji, gdy niniejsze dowody zostały zakwestionowane i podważone w świetle nagrania z kamery nasobnej funkcjonariuszki, a nie mogło ono zostać odtworzone przez Sąd Okręgowy z uwagi na jego zniszczenie,

2) art. 7 k.p.k. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, poczynienie nowych ustaleń faktycznych i danie im waloru wiarygodności w oparciu o dowody podważone przez obronę dowodem z nagrania w sytuacji, gdy uległo ono zniszczeniu i Sąd Okręgowy nie mógł wyjaśnić sprzeczności podnoszonych w treści

apelacji oraz potwierdzającego wersję przedstawioną przez świadka M. K. i oskarżonego,

3) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nienależytym rozpoznaniu i ustosunkowaniu się do podniesionego w apelacji obrońcy zarzutu obrazu art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i uznanie części dowodów zgłoszonych przez obronę za zasadne, podczas gdy pozostałe wnioski dowodowe tj. przesłuchanie świadka B. J. oraz dopuszczenie dowodu z opinii biegłego miały znaczenie z punktu prawidłowości ustaleń stanu faktycznego,

4) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 193 k.p.k. polegające na nienależytym rozpoznaniu podniesionego w apelacji obrońcy zarzutu obrazu art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 k.p.k. i dokonania przez Sąd Okręgowy własnych stwierdzeń okoliczności wymagających wiadomości specjalnych tj., że nie jest możliwe przeprowadzenie dowodu na okoliczności podnoszone przez obronę, podczas gdy w tym zakresie powinien wypowiedzieć się biegły.

5) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nierozpoznaniu zarzutów podniesionych w apelacji obrazu przepisu postępowania:

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału i wydanie wyroku w oparciu o zeznania funkcjonariuszki M. K. oraz niekompletnego nagrania z interwencji,

- art. 7 k.p.k. poprzez przypisanie waloru wiarygodności zeznaniom M. K. w sytuacji, gdy są one sprzeczne z dowodem w postaci nagrania,

6) art. 5 § 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego występujących w sprawie wątpliwości w sytuacji braku nagrania oraz zabezpieczenia monitoringu ze stacji przez funkcjonariuszy policji co uniemożliwiło sądowi odwoławczemu dokonanie kontroli instancyjnej.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku oraz Sądu Rejonowego we Włocławku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Na wstępie Sąd Najwyższy podkreśla, iż kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 listopada 2021 r. sygn. II KK 422/21). Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ma ponawiać kontrolę odwoławczą. W postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy bada czy sąd odwoławczy (w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy we Włocławku), w sposób rażący naruszył wskazane przez autora kasacji przepisy.

Oczywista bezzasadność kasacji zachodzi natomiast, kiedy już z pobieżnej analizy podniesionych przez skarżącego zarzutów w jasny sposób wynika, iż są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 1 lipca 2021 r. sygn. II KK 184/21).

Analiza akt niniejszej sprawy, w świetle podniesionych w kasacji obrońcy zarzutów, pozwala na uznanie tegoż nadzwyczajnego środka odwoławczego za oczywiście bezzasadny, z przyczyn omówionych poniżej.

Rozpoznając zarzuty kasacyjne, mając na uwadze ich charakter i konstrukcję, konieczne jest przypomnienie, że kwestionowanie spełnienia przez sąd odwoławczy standardu rzetelnej kontroli obarczone jest dodatkowym wymogiem, precyzyjnego wykazania, które to z zarzutów apelacyjnych nie zostały w ogóle rozpoznane (art. 433 § 2 k.p.k.), oraz że uchybienie takie mogło mieć istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia. Podnosząc zarzut naruszenia art. 457 § 3 k.p.k., należy mieć jednocześnie na uwadze, że sporządzenie uzasadnienia wyroku

sądu odwoławczego, następuje już po wydaniu orzeczenia, co w świetle brzmienia art. 537a k.p.k., nie może powodować uchylenia wyroku tylko z tego powodu, że nie spełnia on wymogów art. 457 § 3 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2022 r. sygn. IV KK 370/21).

Obowiązkiem sądu odwoławczego, wynikającym z treści przepisów art. 433 i 457 § 3 k.p.k. jest rozpoznanie środka odwoławczego w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, rozważenie wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym oraz podanie w uzasadnieniu orzeczenia, dlaczego te zarzuty i wnioski uznane zostały za zasadne albo niezasadne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 września 2020 r. sygn. III KK 229/20).

Zestawiając uzasadnienie sporządzone przez sąd drugiej instancji z zarzutami odwoławczymi rozpoznanymi przez Sąd Okręgowy we Włocławku, Sąd Najwyższy nie dopatrywał się braku rzetelności w przeprowadzonej kontroli apelacyjnej. Niedopełnienie przez sąd II instancji obowiązku, o którym mowa w art. 433 § 2 k.p.k. będzie miało miejsce nie tylko wówczas, gdy do określonego zarzutu sąd odwoławczy w ogóle się nie odniesie, ale także, gdy odniesie się do niego w sposób ogólnikowy, nieodpowiadający realiom rozpoznawanej sprawy, nierzetelny, z pominięciem argumentów zawartych w środku odwoławczym. Prawidłowa realizacja obowiązków wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. wymaga od sądu odwoławczego nie tylko niepomijania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym oraz starannego przeprowadzenia rozważań się odnoszących się do każdego z zarzutów, ale także wykazania za pomocą konkretnych argumentów znajdujących oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach, dlaczego poszczególne zarzuty apelacji uznano za trafne, bądź bezzasadne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2021 r. IV KK 496/20).

Na gruncie niniejszej sprawy, sąd odwoławczy uzasadniając swoje rozstrzygnięcie, wykazał, dlaczego ocenił ustalenia sądu I instancji jako prawidłowe a nadto wyjaśnił, z jakich przyczyn za konieczne uznał przeprowadzenie nowych dowodów, wskazanych także przez skarżącego (tj. przesłuchanie M. K. oraz M. K. w charakterze świadków). Sąd ten odniósł się też do kwestii wiarygodności

poszczególnych dowodów i przeprowadził rozważania, w jakim zakresie miały one wpływ na ustalenie okoliczności faktycznych. Sąd II instancji wskazał też, dlaczego nie uznał za zasadne przeprowadzenia pozostałych dowodów, o które wnioskował skarżący, a także, z jakich przyczyn wyjaśnienia oskarżonego nie mogły zostać uznane za spójne wewnętrznie i logiczne.

W świetle powyższych rozważań odnoszących się do kryteriów oceny prawidłowości rozstrzygnięcia sądu odwoławczego nie sposób uznać, aby uzasadnienie zaskarżonego wyroku sądu II instancji w przedmiotowej sprawie nie odpowiadało wymogom określonym w art. 433 § 2 k.p.k. 457 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do zarzutu kasacyjnego obraży art. 7 k.p.k. i podniesionej w nim argumentacji, na tle rozważań sądu odwoławczego, zarzut ten jawi się jako całkowicie pozbawiony podstaw. Skarżący w sformułowanej argumentacji zdaje się pomijać, iż na ocenę wiarygodności zeznań świadka M. K. miał wpływ fakt, iż korelowały one z wersją zdarzeń przedstawioną przez funkcjonariuszkę policji M. K., przesłuchaną w dniu zdarzenia (18 lipca 2021 r.) oraz przez sąd I instancji (7 grudnia 2021 r.) w charakterze świadka, która wraz z M. K. wykonywały czynności służbowe w dniu zdarzenia z udziałem skazanego na miejscu zatrzymania. Za przyznaniem waloru wiarygodności zeznaniom świadka M. K. pomimo niepamięci bliższych szczegółów interwencji, z uwagi na upływ czasu (została przesłuchana w dniu 6 maja 2022 r.) i charakter wykonywanej pracy przemawiały inne źródła dowodowe takie jak: protokół przesłuchania świadka M. K., protokół badania skazanego urządzeniami typu alkosensor i alkometr oraz protokół zatrzymania osoby, na co wbrew twierdzeniom skarżącego, sąd II powołał się w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia (pkt 2.1.1.1 uzasadnienia). Ponadto sąd odwoławczy pomimo uzupełnień, które poczynił, odnosząc się do poszczególnych materiałów (na których to sąd *meriti* oparł swoje rozstrzygnięcie), zaaprobował ustalenia sądu I instancji w oparciu o przeprowadzone przezeń dowody. Pomimo iż sąd II instancji nie miał możliwości bezpośredniego zapoznania się z dowodem z kamery nasobnej, przez co jedynie odniósł się do wartości dowodowej tego nagrania dla ustaleń faktycznych, to trafnie wskazał, iż kwestionowane przez skarżącego nagranie na etapie postępowania odwoławczego, nie budziło jego wątpliwości w

toku postępowania przed sądem I instancji, bowiem nie zadawał on w tym zakresie stosownych pytań, podczas przesłuchania M. K. (której kamera nasobna zarejestrowała przebieg interwencji) przez sąd. Ponadto, mając na uwadze całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego stwierdzić należy, iż nie jest tak, jak twierdzi skarżący, że to nagranie stanowiło punkt odniesienia do oceny wszystkich osobowych źródeł dowodowych i było kluczowe, dla oceny przebiegu zdarzenia, bowiem sąd II instancji dysponował wystarczającym materiałem dowodowym, aby dokonać kompleksowych i wyczerpujących ustaleń faktycznych, na których oparł swoje rozstrzygnięcie.

W takim stanie rzeczy, nie sposób dopatrzeć się nieprawidłowości w interpretacji poszczególnych źródeł dowodowych, natomiast powzięte ustalenia faktyczne i wyciągnięte z nich wnioski odpowiadają zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego.

Mając na uwadze treść zarzutów skarżącego, w kontekście przeprowadzonych przez sąd II instancji rozważań dotyczących sposobu oceny i interpretacji materiału dowodowego, wskazać należy, iż ocena wiarygodności poszczególnych środków dowodowych co do zasady nie należy do sfery "naruszeń prawa", o których mowa w art. 523 § 1 k.p.k., zaś Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do samodzielnego ich dokonywania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 22 lipca 2015 r. sygn. IV KK 126/15). Należy też podkreślić, iż skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. wymaga wykazania, że ocena dokonana przez sąd jest sprzeczna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, nie została poprzedzona ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, bądź argumentacja zaprezentowana przez sąd za tak dokonanym wyborem pozostaje w sprzeczności z zasadami logiki. Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i jej braku w przypadku innych, poparte ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, rozważeniem tych przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, a nadto jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu

wyroku, objęte jest ochroną przepisu art. 7 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2018 r. sygn. IV KK 104/18).

Oczywiście bezzasadny jest także podnoszony w kasacji zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającej na nienależytym rozpoznaniu i ustosunkowaniu się do podniesionego w apelacji obrońcy zarzutu obrazy art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. Odnosząc się do twierdzeń skarżącego zawartych w tym zarzucie, przypomnieć należy, iż nie można uznać za naruszenie o którym mowa w zarzucie sytuacji, gdy sądy powszechne za pomocą innych, niż by sobie życzyły tego strony, określonych dowodów realizują swój obowiązek ustalenia prawdy materialnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., sygn. II KK 405/19). W przedmiotowej sprawie sąd odwoławczy przeprowadził takie dowody, które w jego ocenie były niezbędne do kompleksowego wyjaśnienia okoliczności sprawy, na co wskazuje też treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd Najwyższy zauważa, iż sąd odwoławczy prawidłowo przyjął, iż okoliczność, na którą miał w ocenie skarżącego wypowiedzieć się biegły toksykolog, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem zeznania świadków oraz wyniki badań na zawartość alkoholu wykluczają wersję prezentowaną przez oskarżonego. Trafnie zatem Sąd Okręgowy przyjął, iż w tej kwestii nie jest potrzebna wiedza specjalistyczna. Należy także przypomnieć, że wiadomości specjalne to takie, które wykraczają poza normalną, powszechną w danych warunkach wiedzę, z uwzględnieniem faktu rozwoju i powszechności wiadomości określonego typu w procesie zmian w sferze wiedzy ogólnej. Do wiadomości specjalnych nie należą więc takie, które są dostępne dla dorosłego człowieka o odpowiednim doświadczeniu życiowym, wykształceniu i zasobie wiedzy (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 15 marca 2018 r. II KK 91/18 i cyt. tam orzecznictwo). Nie sposób uznać, by ustalenie przybliżonego czasu wprowadzenia się w stan upojenia alkoholowego przez G. J., w świetle wyników pomiarów stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, jak to uczynił sąd II instancji w analizowanej sprawie, wymagało specjalnych wiadomości. Nie doszło zatem do naruszenia art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k.

W kontekście kasacyjnego zarzutu obrazy art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. podniesionego w pkt 6 kasacji zauważyć należy, iż wskazane w tym punkcie zarzuty apelacyjne zostały potraktowane przez sąd odwoławczy bardzo szeroko, tzn. sąd konstruując uzasadnienie, nie odniósł się bezpośrednio do sformułowanego przez skarżącego zarzutu przyznania waloru wiarygodności zeznaniom świadka M. K. i oparcia rozstrzygnięcia o jej zeznania, dokonał natomiast całościowej oceny wiarygodności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, odnosząc się do poszczególnych źródeł dowodowych (zeznań świadka M. K. - s. 2-4 uzasadnienia) oraz wskazując, iż zarzut uległ dezaktualizacji, na skutek przeprowadzenia nowych dowodów (s. 8 uzasadnienia). Mając więc na uwadze, konstrukcję formularza uzasadnienia oraz rozmieszczenie rozważań odnoszących się do wskazanych zarzutów, należy stwierdzić, iż sąd odwoławczy dopuścił się uchybienia, jednak nie ma ono wagi rażącego i mającego istotny wpływ naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k., skoro pisemne motywy wyroku sporządzane są już po jego wydaniu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2022 r. sygn. II KK 541/22).

W realiach tej sprawy także zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. należało uznać za oczywiście bezzasadny. W przedmiotowej sprawie sąd II instancji przeprowadził postępowanie w sposób pełny i kompletny, dokonana przez niego ocena dowodów spełniała zaś rygorystyczne kryteria, o których mowa w art. 7 k.p.k. W takim stanie rzeczy zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. jest z gruntu chybiony, albowiem obrońca skazanego kwestionuje weryfikację oceny dowodów oraz sposób ich interpretacji, zmierzając w istocie w do podważenia ustaleń faktycznych. Mając na uwadze tak skonstruowany zarzut kasacyjny, należy wskazać, iż zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. mogłoby nastąpić, gdyby tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdziła istnienie wciąż niedających się usunąć wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r. sygn. IV KK 497/22).

Kierując się powyższymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, zwalniając skazanego na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

